

**REGULAMIN ODZNAK JEŹDZIECKICH
POLSKIEGO ZWIĄZKU JEŹDZIECKIEGO**

Spis treści

Przepisy o Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej oraz zasady organizacji egzaminów na odznaki jeździeckie	str. 4
I. Przepisy ogólne o Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej.....	str. 4
II. Zasady organizacji egzaminów na odznaki jeździeckie	str. 5
III. Wytyczne do przeprowadzania egzaminów na odznaki jeździeckie	str. 8
IV. Wymagania egzaminacyjne	str. 9
I. Ogólne odznaki jeździeckie	str. 9
I.I. Odznaka Jeźdź Konno	str. 10
I.II. Brązowa Odznaka Jeździecka	str. 13
I.III. Srebrna Odznaka Jeździecka	str. 18
I.IV. Złota Odznaka Jeździecka.....	str. 21
II. Odznaki specjalistyczne	str. 23
II.I. Odznaki w powożeniu	str. 23
II.II. Odznaki woltyżerskie	str. 26
II.III. Odznaki w Sportowych Rajdach Konnych	str. 31
Wytyczne do egzaminowania (w trakcie egzaminów na odznaki jeździeckie oraz na kursach instruktorskich)	str. 35
I. Kodeks egzaminatora	str. 35
II. Postanowienia ogólne	str. 36
1. Egzamin na stopień Instruktora Jazdy Konnej	str. 36
2. Dodatek nr 1 - kielzna dopuszczalne w konkurencji ujeżdżenia	str. 39
3. Dodatek nr 2 - ogłowania dopuszczalne w konkurencji ujeżdżenia	str. 40
4. Dodatek nr 3 - kielzna dopuszczalne i niedopuszczalne w konkurencji skoki przez przeszkody	str. 41

REGULAMIN ODZNAK JEŹDZIECKICH POLSKIEGO ZWIĄZKU JEŹDZIECKIEGO

Obowiązuje od dnia 01.01.2024

Zatwierdzone uchwałą Zarządu nr z dnia 07.11.2023 r.

Polski Związek Jeździecki wprowadził w życie z dniem 01.01.2004 system trzystopniowej odznaki jeździeckiej – brązowej, srebrnej i złotej, poszerzony od dnia 01.01.2022 o czwarty stopień - odznakę Jeźdźę Konno. Jego celem jest podniesienie jakości szkolenia w klubach i sekcjach jeździeckich, poprawa bezpieczeństwa osób uczących się jeździć konno, jak i już potrafiących siedzieć w siodle, a także zwrócenie uwagi całego środowiska „koniarzy” na prawidłowe, zgodne z zasadami wiedzy użytkowanie koni.

W czasie egzaminu egzaminator sprawdza umiejętności jazdy konnej zgodnie z wymaganiami klasycznej sztuki jeździeckiej, opisanymi w podręcznikach zaakceptowanych przez Polski Związek Jeździecki. Podręcznikami zalecanymi do przygotowania kandydatów do zdawania egzaminów na odznaki są:

1. Zasady Jazdy konnej – cz. I; cz.II; cz. III, wyd. Akademia Jeździecka
2. Akademia jeździecka - Wacław Pruchniewicz, wyd. Akademia Jeździecka
3. Koń zebrany w zadaniach - Gaba Krzyżanowska, Katarzyna Królak, wyd. Pszczo w głowie – rekomendowane dla dzieci
4. Poradnik młodego jeźdźca – Isabelle von Neumann-Cosel, wyd. Galaktyka
5. Jak nauczać jeździectwa. Podręcznik dla instruktorów i trenerów – praca zbiorowa. Wyd. Akademia Jeździecka.
6. Zestaw pytań na odznaki jeździeckie zamieszczone na stronie www.pzj.pl/odznaki-jezdzieckie/
7. Quiz z pytaniami do odznak: www.quiz.pzj.pl

Przepisy o Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej oraz zasady organizacji egzaminów na odznaki jeździeckie

I. Przepisy ogólne o Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej

1. Egzaminatorzy muszą legitymować się przynajmniej uprawnieniami **Instruktora Sportu z aktualną licencją szkoleniowca PZJ** i odbyć **szkolenie licencyjne dla egzaminatorów**, nie rzadziej niż raz na 2 lata.
2. Egzaminatorzy z danego Wojewódzkiego Związku Jeździeckiego (WZJ) tworzą Wojewódzką Komisję Egzaminacyjną (WKE).
3. Członkowie WKE ściśle współpracują z Zarządem właściwego dla swojego miejsca zamieszkania WZJ, ale merytorycznie są podporządkowani Kolegium Koordynatorów ds. Szkolenia (KKS).
4. Pracami WKE kieruje przewodniczący, wybierany przez Zarząd właściwego dla miejsca zamieszkania WZJ. Wybór przewodniczącego musi być zatwierdzany przez KKS.
5. Skład komisji egzaminacyjnej na terenie województwa każdorazowo ustala i zatwierdza przewodniczący WKE, co znajduje swoje formalne potwierdzenie w druku zgłoszenia przesyłanego przez organizatora do PZJ. Po maksymalnie 3 egzaminach przeprowadzonych na terenie tego samego ośrodka wymagana jest zmiana minimum jednego członka komisji egzaminacyjnej. Żaden z egzaminatorów nie może przeprowadzać egzaminu w jednym ośrodku więcej niż 3 razy pod rząd.
6. Przewodniczący WKE proponuje kandydatów na nowych członków komisji, zgłaszając ich kandydatury do zatwierdzenia przez Zarząd Wojewódzkiego Związku Jeździeckiego. Po szkoleniu dotyczącym merytorycznej i formalnej strony przeprowadzania egzaminów, zakończonym testem zaliczeniowym, kandydaci odbywają minimum trzy praktyki u różnych komisji egzaminacyjnych. Przebieg praktyk nadzoruje przewodniczący WKE (wyznacza czas i miejsca odbywania praktyki oraz zapoznaje się z opiniami egzaminatorów na temat przebiegu praktyk). Po pozytywnej rekomendacji przewodniczącego WKE biuro PZJ wpisuje kandydata na listę egzaminatorów. Od decyzji przewodniczącego WKE przysługuje odwołanie do CKE.
7. Za prawidłową pracę i dokumentację WKE odpowiada jej przewodniczący.

8. W przypadku otrzymania informacji o negatywnej ocenie pracy egzaminatora WKE, przewodniczący WKE:
- a. przeprowadza rozmowę wyjaśniającą;
  - b. decyduje o skierowaniu na dodatkowe przeszkolenie teoretyczne i praktyczne;
  - c. wnioskuje do przewodniczącego CKE o zawieszenie lub skreślenie z listy egzaminatorów WKE. Przewodniczący CKE podejmuje ostateczną decyzję w oparciu o opinię KKS. Od decyzji o skreśleniu z listy egzaminatorów przysługuje odwołanie do Zarządu PZJ.
9. Dopuszcza się możliwość uczestnictwa w komisji egzaminacyjnej na terenie województwa, uprawnionych przedstawicieli z innych województw, a także zdobywanie odznak przez kandydatów z innych województw.

II. Zasady organizacji egzaminów na odznaki jeździeckie

1. Egzaminy na odznaki jeździeckie mogą się odbywać wyłącznie w ośrodkach posiadających Certyfikat PZJ, z wyłączeniem Egzaminów na odznakę Jeźdź Konno, która może odbyć się w każdym ośrodku jeździeckim po zatwierdzeniu przez właściwego Wojewódzkiego Koordynatora Szkolenia Jeździeckiego (WKSJ) (ośrodek może zostać obciążony przez WZJ kosztami wizytacji).
2. Minimalny wiek konia na którym zdawany jest egzamin na odznaki jeździeckie to 5 lat.
3. Organizator egzaminu na co najmniej 4 tygodnie przed terminem egzaminu zgłasza do PZJ chęć organizacji egzaminu na Odznakę Jeździecką podając w dokumencie **„Zgłoszenie Egzaminu na Odznaki Jeździeckie”** (druk dokumentu dostępny na stronie www.pzj.pl/odznaki-jezdzieckie) **termin i miejsce** egzaminu, **skład komisji** egzaminacyjnej oraz imię, nazwisko i adres mailowy **osoby zarządzającej wydarzeniem**. W przypadku odznak Jeźdź Konno zgłoszenie wysyłane jest do właściwego terytorialnie WZJ. Dokument musi być zaakceptowany przez osobę uprawnioną do reprezentacji właściwego WZJ. Egzaminy na odznaki jeździeckie są publikowane na stronach WZJ.

4. WZJ który nie będzie miał możliwości obsługi odznak Jeźdź Konno, może zgłosić się do KKS, które w porozumieniu przekaże obsługę danego terytorium do innego WZJ.
5. Organizator zgłaszając egzamin składa zamówienie na zadeklarowaną z góry ilość odznak z podziałem na dyscypliny oraz stopnie odznaki. Po otrzymaniu zamówienia PZJ wystawia fakturę VAT dla organizatora, na podstawie której dokonywana jest opłata egzaminacyjna na rzecz PZJ w wysokości zgodnej z aktualnym cennikiem PZJ.
6. W przypadku egzaminu na odznakę Jeźdź Konno Organizator /Egzaminator zgłasza zamówienie do właściwego WZJ. Po otrzymaniu zamówienia, WZJ wystawia fakturę dla organizatora, na podstawie której dokonywana jest opłata egzaminacyjna na rzecz WZJ w wysokości zgodnej z aktualnym cennikiem WZJ.
7. Po opłaceniu faktury, PZJ/WZJ wysyła do organizatora, zgodną z zamówieniem, ilość kompletów odznak – druk certyfikatu oraz przypinka, które pozostają w dyspozycji organizatora do czasu pełnego ich wykorzystania lub zwrotu do PZJ/WZJ.
8. Organizator posiadający na stanie odpowiednią ilość odznak, może dokonać zgłoszenia egzaminu w terminie krótszym niż wymagany regulaminem, ale nie mniej niż 14 dni przed datą egzaminu.
9. Organizator przyjmuje zgłoszenia na egzamin poprzez system bazodanowy Artemor. Organizator otrzymuje protokół egzaminu z zarejestrowanymi uczestnikami. Osoba wyznaczona przez organizatora jako zarządzający wydarzeniem, może edytować zapisy protokołu i wygenerować dokument ponownie.
10. Podczas egzaminu Przewodniczący komisji ma obowiązek sprawdzić dane osobowe kandydata na podstawie dokumentu z fotografią oraz wiek konia na podstawie paszportu.
11. Podczas egzaminu Przewodniczący komisji wypełnia zbiorczy protokół egzaminacyjny, wpisując zaliczenia kolejnych jego części:
  - A. ujeżdżeniowej;
  - B. skokowej – kandydat może przystąpić do niej pod warunkiem zaliczenia części ujeżdżeniowej;
  - C. części teoretycznej;

12. W przypadku egzaminu na odznakę Jeźdź Konno protokół składa się z dwóch części:
  - A. opieka stajenna
  - B. prezentacja podstawowej jazdy konnej
13. Liczba zgłoszonych uczestników na egzamin przeprowadzony przez jedną komisję w ciągu jednego dnia nie może przekraczać **25 osób**, w przypadku odznaki Jeźdź Konno – **30 osób**. W przypadku łączonego egzaminu na odznaki Jeźdź Konno oraz odznaki brązową, srebrną i złotą obowiązuje 25 osobowy limit. W przypadku dwóch odrębnych egzaminów realizowanych w jeden dzień, skład komisji musi ulec całkowitej zmianie.
14. Egzaminator może przeprowadzić w dwóch odrębnych ośrodkach egzaminy na odznakę jeźdź konno, natomiast na BOJ, SOJ i ZOJ, maksymalnie jeden egzamin w ciągu dnia.
15. Oryginał protokołu egzaminacyjnego, wygenerowany z systemu Artemor z wymienionymi z imienia i nazwiska członkami Komisji Egzaminacyjnej i przez nich podpisany przekazany zostaje organizatorowi. Egzaminatorzy wprowadzają wyniki egzaminu do ARTEMORA poprzez swoje konta egzaminatora w systemie bazodanowym.
16. Po zakończeniu egzaminu organizator zobowiązany jest do wydania uczestnikom, którzy ukończyli egzamin z wynikiem pozytywnym, imiennych certyfikatów oraz przypinek potwierdzających uzyskanie odznaki. Wszyscy uczestnicy otrzymują karty przebiegu egzaminu, uzupełnione i podpisane przez komisję egzaminacyjną.
17. Organizator wypełnia certyfikat poprzez uzupełnienie w przeznaczonych do tego miejscach: imienia, nazwiska, daty urodzenia uczestnika oraz daty przyznania odznaki, tożsamej z datą zdania egzaminu. Certyfikaty muszą być czytelnie podpisane przez komisję egzaminacyjną.
18. Po zakończeniu egzaminu organizator przesyła niezwłocznie do PZJ drogą elektroniczną wypełniony dokument protokołu zbiorczego. W przypadku odznak Jeźdź Konno protokoły należy przesać dla właściwego terytorialnie WZJ.
19. Po otrzymaniu dokumentów, PZJ/WZJ sprawdza poprawność wprowadzenia wyników egzaminu do systemu bazodanowego.

20. Odznaki wydane przez organizatora, a nie zgłoszone do PZJ nie będą honorowane.
21. Przebieg egzaminu może być kontrolowany przez przedstawiciela PZJ, CKE, KKS, WKE lub upoważnionego członka Zarządu PZJ/WZJ.
22. Koszty związane z przeprowadzeniem egzaminu – wynagrodzenie egzaminatorów (wg aktualnego Cennika PZJ), koszty przejazdów, wyżywienie, noclegi oraz inne opłaty organizacyjne mogą być pokryte ze środków własnych organizatora lub z opłat pobranych od uczestników egzaminu, każdorazowo organizator egzaminu jest zobowiązany do podania kosztów w zgłoszeniu egzaminu
23. Wyniki egzaminów organizowanych z naruszeniem powyższych zasad nie będą uznawane.
24. Osoba która nie zdała jednej części egzaminu, po zakończonym egzaminie otrzymuje od organizatora protokół poprawkowy dostępny na stronie PZJ. Protokół musi być czytelnie podpisany przez komisję egzaminacyjną.
25. Komisja egzaminacyjna wypełnia kartę przebiegu egzaminu (dostępną na stronie www.pzj.pl/odznaki-jezdzieckie/) dla każdego zdającego, wpisując na niej swoje uwagi co do każdej części egzaminu.

III. Wytyczne do przeprowadzania egzaminów na odznaki jeździeckie

1. Od 01.01.2024 szczegółowe wytyczne do przeprowadzania egzaminów na ogólne odznaki jeździeckie są osobnym dokumentem dostępnym na stronie www.pzj.pl/odznaki-jezdzieckie (załącznik A do tego dokumentu)
2. W każdej części egzaminu jeździec może brać udział tylko jeden raz. Dopuszcza się, aby na jednym koniu brał udział w części ujeżdżeniowej, a na innym w części skokowej. Koń może brać udział w egzaminie ograniczoną ilość razy w ciągu jednego dnia, pod różnymi jeźdźcami w każdej jego części, zgodnie ze schematem: odznaka Jeźdźę Konno – 4 egzaminy, odznaka brązowa – 4 pełne egzaminy, odznaka srebrna – 3 pełne egzaminy, odznaka złota – 2 pełne egzaminy. W przypadku udziału konia w egzaminach na różnych poziomach, zastosowanie mają limity z wyższej kategorii.

3. Odznaki jeździeckie zdobywane są w kolejności, przystąpienie do kolejnego egzaminu uwarunkowane jest posiadaniem odznaki niższego stopnia. W ciągu jednego dnia można uzyskać jeden stopień uprawnień.
4. Do udziału w egzaminach na odznaki jeździeckie dopuszcza się osoby niepełnosprawne poziomu 3 do 5. Egzamin zdawany jest z użyciem wyposażenia pomocniczego wymienionego w karcie klasyfikacyjnej danego zawodnika.
5. Osoby posiadające dowolną odznakę specjalistyczną są zwolnione z konieczności uzyskania odznaki Jeźdź Konno przed przystąpieniem do egzaminu na Brązową Odznakę Jeździecką.
6. Uzyskanie odznaki Jeźdź Konno jest obowiązkowe przed przystąpieniem do egzaminu na Brązową Odznakę Jeździecką również dla odznak specjalistycznych z wyłączeniem konkurencji powożenia i woltyżerki.

IV. Wymagania egzaminacyjne

I. Ogólne odznaki jeździeckie

1. W sprawach nieuregulowanych w tej części regulaminu obowiązują przepisy PZJ.
2. Odznaka Jeźdź Konno - wymagania egzaminacyjne dla poszczególnych odznak opisane są w aktualnie obowiązujących wytycznych do przeprowadzania egzaminów PZJ.
3. **Odznaka Srebrna odpowiada wymogom europejskiej odznaki EPC.**
(Equivalent of Euro Pony Club Riding Test)
4. Dopuszcza się poprawkę z jednej części egzaminu (skoki albo teoria) dla egzaminów do BOJ i SOJ. Nie ma możliwości poprawy jednej części egzaminu na złotą odznakę.
5. Niezdany egzamin może być zdawany powtórnie w następnym dogodnym terminie (najwcześniej kolejnego dnia).

I.1. Odznaka Jeźdź Konno

1. Minimalny wiek egzaminowanego to 6 lat (wg rocznika urodzenia).
2. Egzamin jest przeprowadzany przez 2 Szkoleniowców PZJ z aktualną licencją PZJ, (przewodniczący: minimum Instruktor Sportu). Za poprawność przeprowadzenia egzaminu odpowiada przewodniczący komisji egzaminacyjnej – szkoleniowiec o wyższych uprawnieniach.
3. Upadek z konia w trakcie przejazdu skutkuje eliminacją i niezaliczeniem całości egzaminu.
4. Poruszane zagadnienia i formę rozmowy należy dostosować do wieku zdającego.
5. Podczas egzaminu stosuje się kietzna wędzidłowe zgodne z regulaminem krajowym konkurencji ujeżdżenia. Dopuszczalne jest użycie ochraniaczy oraz wytoku lub wypinaczy. Wypinacze powinny być prawidłowo dopasowane. Dopuszcza się zapięcie od kótek wędzidłowych równoległe do podłoża lub do góry siodła. Wypinacze mogą być sztywne lub z elastycznym połączeniem (guma, kółko, elipsa tzw. expander). Wypinacze służą przede wszystkim bezpieczeństwu i nie mogą być zbyt krótko zapięte.
6. Dopuszczalna jest jazda z batem o maksymalnej długości zgodnej z przepisami konkurencji ujeżdżenia. Nie jest dozwolone użycie ostróg.
7. Osoby posiadające już dowolną odznakę specjalistyczną (np. rajdową) są zwolnione z konieczności uzyskania odznaki Jeźdź Konno przed przystąpieniem do egzaminu na Brązową Odznakę Jeździecką.
8. Uzyskanie odznaki Jeźdź Konno jest obowiązkowe przed przystąpieniem do egzaminu na Brązową Odznakę Jeździecką również dla odznak specjalistycznych z wyłączeniem konkurencji powożenia i woltyżerki.
9. Wymagany jest kompletny ubiór jeźdźca: kask, spodnie do jazdy konnej, wysokie buty jeździeckie o gładkiej podeszwie z obcasem lub sztyblety i sztylpy.
10. Kamizelka ochronna – obowiązkowa dla dzieci do 15-go r.ż. włącznie, dla pozostałych zalecana.
11. Przygotowanie do części praktycznej egzaminu (rozprężenie) musi odbywać się z własnym szkoleniowcem pod nadzorem komisji egzaminacyjnej.

Rozprężenie nie podlega ocenie. Brutalność w stosunku do konia na każdym etapie egzaminu powoduje dyskwalifikację uczestnika egzaminu.

12. Egzamin składa się z dwóch części. Aby zdać egzamin należy zaliczyć obie części egzaminu:

Opieka stajenna – wykonanie poniższych zadań (za zaliczenie uważa się poprawną odpowiedź na minimum 3 z poniższych poleceń) Egzaminator zadaje 3 do 5 poleceń:

- Podejdź do konia i nałóż kantar. Opisz czynności, które wykonujesz.
- Wyprowadź konia z boksu i przywiąż bezpiecznym węzłem. Opisz czynności, które wykonujesz.
- Wyczyść kopyta. Opisz czynności, które wykonujesz.
- Wyczyść konia. Wymień podstawowy sprzęt służący do pielęgnacji konia i opisz czynności, które wykonujesz.
- Wskaż następujące części ciała konia (wybrać przynajmniej 3): kłąb, lędźwie, słabiznę, staw barkowy, ramię, łokieć, przedramię, nadgarstek, guz biodrowy, guz kulszowy, udo, kolano, podudzie, staw skokowy, nadpęcie, staw pęciny, pęcinę, koronkę, kopyto, strzałkę, kasztany, ostrogi, sanki, ganasze, potylicę, mostek.
- Przynieś i załóż ogłowie wędzidłowe. Opisz czynności, które wykonujesz. Wymień najważniejsze części ogłowia wędzidłowego.
- Zademonstruj poprawne dopasowanie ogłowia. Opisz czynności, które wykonujesz.
- Przynieś siodło i osiodłaj konia. Opisz czynności, które wykonujesz. Wymień części siodła sportowego.
- Załóż ochraniacze. Opisz czynności, które wykonujesz. Wymień kilka rodzajów ochraniaczy.
- Wyprowadź konia ze stajni i zawróć. Opisz czynności, które wykonujesz.
- Przygotuj konia do wsiadania i wsiądź. Dopasuj długość puślik i podciągnij popręg. Opisz czynności, które wykonujesz.
- Zsiądź z konia. Opisz czynności, które wykonujesz.
- Rozsiodłaj konia. Opisz czynności, które wykonujesz.
- Zdejmij ogłowie i nałóż kantar. Opisz czynności, które wykonujesz.
- Załóż derkę. Opisz czynności, które wykonujesz. Wymień kilka rodzajów derek.

Część praktyczna – pokazanie na koniu wszystkich poniższych elementów (elementy wykonywane są indywidualnie lub w zastępie, przy czym każdy z uczestników musi zaprezentować minimum 3 elementy indywidualnie lub jako czołowy. Prawidłowe zagalopowanie w obu kierunkach jest obowiązkowe do zaprezentowania samodzielnie):

- Jazda w zastępie w stępie i w kłusie z utrzymaniem stałych odległości między końmi.
- Kłus anglezowany, zmiana nogi w kłusie, półsiad w kłusie.
- Zagalopowanie na prawidłową nogę, galop w półsiadzie.
- Przejścia: stęp-kłus / kłus-galop / galop-kłus / kłus-stęp /.
- Zatrzymanie ze stępa.
- Przejazd przez trzy drągi ustawione na stęp.
- Przejazd przez trzy drągi ustawione na kłus.
- Wykonanie następujących figur na ujeżdżalni:
  - Wolta (w stępie),
  - Półwolta (w stępie),
  - Zmiana kierunku przez ujeżdżalnię lub po przekątnej (w stępie lub kłusie)

I.II. Brązowa Odznaka Jeździecka

1. Minimalny wiek egzaminowanego: 7 lat. (wg rocznika urodzenia).
2. Egzamin jest przeprowadzany przez 2 członków WKE.
3. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest posiadanie odznaki Jeźdź Konno.

Z egzaminu praktycznego (z części odpowiadającej uprawianej konkurencji) na Odznakę Brązową zwolnieni są zawodnicy posiadający dowolną klasę sportową, a z części skokowej egzaminu także osoby mające zdany skokowy egzamin licencyjny.

Egzamin składa się z trzech części:

1. Część praktyczna – ujeżdżeniowa:

Wykonanie programu ujeżdżeniowego na Brązową Odznakę Jeździecką (program dostępny na stronie www.pzj.pl w zakładce Odznaki Jeździeckie).

- a. Przejazd oceniany jest w skali od 0 do 10 pkt z dokładnością do 0,5 pkt.
- b. **Średnia z 3 kryteriów oceny jest wynikiem końcowym.**
- c. **Aby zaliczyć część ujeżdżeniową, ocena końcowa nie może być niższa niż 5,5, a pojedyncza ocena nie może być niższa niż 5,0.**
- d. Wykroczenie konia czterema kończynami poza czworobok lub trzeci błąd w programie eliminują z egzaminu.
- e. Dozwolone środki pomocnicze: napierśnik, podogonie, ślinianki, ochraniacze na nogi, wypinacze lub wytok, maski przeciw owadom.
- f. Niedozwolone (pod karą eliminacji) środki pomocnicze: czarna wodza, okulary, kaptury, pasy przeciw otarciom od ostróg, ostrogi).
- g. Wypinacze powinny być prawidłowo dopasowane. Dopuszcza się zapięcie od kótek wędzidłowych równoległe do podłoża lub do góry siodła. Wypinacze mogą być sztywne lub z elastycznym połączeniem (guma, kółko, elipsa tzw. expander). Wypinacze służą przede wszystkim bezpieczeństwu i nie mogą być zbyt krótko zapięte.

- h. W części ujeżdżeniowej bat ujeżdżeniowy może mieć długość maksymalnie 120 cm przy przejazdach na dużych koniach, maksymalnie 100 cm przy przejazdach na kucach.
- i. Dozwolone są kietzna wędzidłowe zgodne z regulaminem krajowym konkurencji ujeżdżenia. (Dodatek nr 1)
- j. Rozprężenie odbywa się z własnym szkoleniowcem. Szkoleniowiec osób niepełnoletnich musi posiadać licencję PZJ.
- k. Pomoc z boku, w tym: podpowiadanie, uwagi, są niedozwolone pod karą eliminacji.
- l. Pozytywne zaliczenie części ujeżdżeniowej jest warunkiem koniecznym do przystąpienia do części skokowej i teoretycznej.
- m. Komisja przyznaje trzy oceny za:

Tabela nr 1. Kryteria oceny części praktycznej – ujeżdżeniowej na Odznakę Brązową, Srebrną i Złotą	
A	Postawa i dosiad jeźdźca (równowaga)
B	Skuteczność pomocy
C	Precyzja (Rysunek)

Co oceniać?

A. POSTAWA I DOSIAD JEŹDŹCA

Obraz dosiadu należy porównać z wymaganiami dobrego, dobrze wyważonego dosiadu jeźdźca (głowa, łopatki, górna część tułowia, biodra i plecy, ramiona i ręce, nogi i pięty, dobra kontrola górnej części ciała, elastyczność, stabilność dosiadu). Budowa ciała jeźdźca nie powinna mieć wpływu na ocenę sędziego. Głównym elementem oceny jest równowaga jeźdźca.

B. POPRAWNOŚĆ I SKUTECZNOŚĆ POMOCY

- ✓ Zdolność jeźdźca do prawidłowego i skutecznego oddziaływania na swojego konia. Inaczej niż w zawodach ujeżdżeniowych – nacisk kładziony jest głównie na poprawność użycia pomocy (oceniany jest jeździec, a nie koń). Ogólna jakość ruchu konia powinna mieć

niewielkie znaczenie. **Wyjątek: brutalna jazda skutkuje natychmiastowym przerwaniem egzaminu i dyskwalifikacją.**

- ✓ Prawidłowe użycie pomocy jeździeckich.
- ✓ Niezależność dosiada jeźdźca.

C. PRECYZJA WYKONANIA

Przygotowanie ruchów. Dokładność wykonania figur. Wykonywanie ruchów w wyznaczonych punktach. Utrzymanie prawidłowego tempa.

- ✓ Wykonywanie wymaganych ruchów z dokładnością w przejściach; przygotowanie/ zakończenie ruchów; dokładność rysunków i figur.
- ✓ Sposób, w jaki jeździec przygotowuje ruchy (np. wykonanie półparady przed przejściami itp.).
- ✓ Czy ruchy są wykonywane dokładnie (np. wielkość i położenie koła, jazda po linii prostej).
- ✓ Czy ruchy są pokazywane przy literach, na wyznaczonych liniach.
- ✓ Czy jeździec pokazuje/utrzymuje wymagane tempo.

2. Część praktyczna – skokowa:

- a. Podczas części skokowej egzaminowany musi oddać 6 skoków przez przeszkody o wysokości 70 - 75 cm. Pierwszą przeszkodą jest krzyżak (wysokość przeszkód dla kuców o wzroście powyżej 130 cm - maksymalnie 60 cm, dla kuców o wzroście poniżej 130 cm – maksymalnie 50 cm).
- b. Przejazd rozpoczyna się przekroczeniem celowników, kończy się obowiązkowym przejściem do kłusa, a następnie stępa i opuszczeniem parkuru w stępie.
- c. Przykładowe wzory parkurów dostępne są na stronie www.pzj.pl w zakładce Odznaki Jeździeckie.
- d. Drugie nieposłuszeństwo konia / kuca, upadek jeźdźca lub konia / kuca oraz brak panowania nad koniem / kucem – eliminują z egzaminu.
- e. Rozprężenie do części skokowej odbywa się z własnym szkoleniowcem pod nadzorem komisji egzaminacyjnej na max. 2 przeszkodach. Rozprężenie nie podlega ocenie. Brutalne zachowanie wobec konia skutkuje natychmiastową dyskwalifikacją na każdym etapie egzaminu,

dotyczy to również rozprężenia. Za porządek na rozprężalni odpowiada szkoleniowiec z aktualną licencją PZJ – wyznaczony przez organizatora. Do jego kompetencji należy także sprawdzenie czy nieletni uczestnik jest rozprężany przez osoby z licencją szkoleniowca PZJ.

- f. Stosuje się kietzna zgodne z regulaminem krajowym konkurencji skoki przez przeszkody oraz sprzęt zgodnie z regulaminem współzawodnictwa DiM.
- g. Pomoc z boku, w tym: podpowiadanie, uwagi, są niedozwolone pod karą eliminacji.
- h. Oceniany jest styl jazdy, a także poprawny dosiad skokowy.
- i. Oceną zaliczającą jest maksymalnie 5,5 pkt karnego.**

Komisja egzaminacyjna ocenia przejazd na styl tak, jak w konkursie licencyjnym zgodnie z **Tabelą nr 2**.

Tabela nr 2. Kryteria oceny części praktycznej – skokowej egzaminu na Odznakę Brązową, Srebrną i Złotą			
Lp.	Elementy podlegające ocenie	Punkty karne	Uwagi
1.	Krzyżowanie lub galop ze złej nogi	1	Oceniane osobno
2.	Nieregularna jazda w linii lub w szeregu (dotyczy egzaminu na Odznakę Srebrną i Złotą)	0,5	Oceniane osobno
3.	Błędy w skoku, np. pozostanie z ciałem lub wyprzedzenie itp.	0,5 – 1	Skoki oceniane osobno
4.	Ogólne wrażenie (dosiad, użycie pomocy, rytm, równowaga, płynność przejazdu, wjazd i zjazd z parkuru – w tym przejście do kłusa i stępa, wygląd ogólny jeźdźca i konia)	0 – 4	Nienaganny przejazd 0 pkt karnego, oceny co 0,5 pkt
5.	Błędy na przeszkodach: a) zrzutka b) pierwsze nieposłuszeństwo c) drugie nieposłuszeństwo d) upadek z konia lub z koniem e) pomylenie trasy przejazdu	0,5 0,5 eliminacja eliminacja eliminacja	

3. Część teoretyczna

- a. Poruszane zagadnienia i formę pytań należy dostosować do wieku zdającego. Dla zdających do 11. roku włącznie obowiązuje ograniczona liczba pytań. Pytania dostępne są w zakładce Odznaki Jeździecki na stronie www.pzj.pl.
- b. Komisja zadaje każdemu kandydatowi od 3 do 5 pytań. Kandydat musi odpowiedzieć prawidłowo na przynajmniej 3 pytania.
- c. Komisja jest zobowiązana do wypełnienia i czytelnego podpisania Karty Ocen.

I.III. Srebrna Odznaka Jeździecka

1. Minimalny wiek egzaminowanego: 9 lat (wg rocznika urodzenia)
2. Egzamin jest przeprowadzany przez 2 członków WKE.

Z egzaminu praktycznego (z części odpowiadającej uprawianej konkurencji) na Odznakę Srebrną zwolnieni są zawodnicy posiadający aktualną klasę sportową, a z części skokowej egzaminu także osoby mające zdany skokowy egzamin licencyjny.

Egzamin składa się z trzech części:

1. Część praktyczna – ujeżdżeniowa:

Wykonanie programu na Srebrną Odznakę Jeździecką (program dostępny na stronie www.pzj.pl w zakładce Odznaki Jeździeckie).

- a. Komisja przyznaje trzy oceny wg **Tabeli nr 1**.
- b. Oceny wydawane są w skali od 0 do 10 pkt z dokładnością do 0,5 pkt.
- c. **Średnia z 3 kryteriów oceny jest wynikiem końcowym.**
- d. **Aby zaliczyć część ujeżdżeniową, ocena końcowa nie może być niższa niż 5,5, a pojedyncza ocena nie może być niższa niż 5,0.**
- e. Wykroczenie konia czterema kończynami poza czworobok lub trzeci błąd w programie eliminują z egzaminu.
- f. Dozwolone środki pomocnicze: napierśnik, podogonie, ślinianki, ochraniacze na nogi maski przeciw owadom.
- g. Niedozwolone *pod karą eliminacji środki pomocnicze: czarna wodza, okulary, kaptury, pasy przeciw otarciom od ostróg, wytok, wypinacze, inne wodze pomocnicze.
- h. Użycie ostróg jest dopuszczalne za zgodą komisji egzaminacyjnej.
- i. W części ujeżdżeniowej bat ujeżdżeniowy może mieć długość maksymalnie 120 cm przy przejazdach na dużych koniach, maksymalnie 100 cm przy przejazdach na kucach.
- j. Dozwolone są kietzna wędzidłowe zgodne z regulaminem krajowym konkurencji ujeżdżenia. (Dodatek nr 1)

- k. Rozprężenie odbywa się z własnym szkoleniowcem. Szkoleniowiec osób niepełnoletnich musi posiadać licencję PZJ.
- l. Pomoc z boku, w tym: podpowiadanie, uwagi, są niedozwolone pod karą eliminacji.
- m. Pozytywne zaliczenie części ujeżdżeniowej jest warunkiem koniecznym do przystąpienia do części skokowej i teoretycznej.
- n. Z egzaminu praktycznego (z części odpowiadającej uprawianej konkurencji) na Odznakę Srebrną zwolnieni są zawodnicy posiadający aktualną klasę sportową, a z części skokowej egzaminu także osoby mające zdany skokowy egzamin licencyjny.

2. Część praktyczna – skokowa:

Komisja ocenia przejazd zgodnie z **Tabelą nr 2**.

- a. Pokonanie parkuru składającego się z 7 skoków o wysokości 80 -85 cm (w tym jeden szereg dwuczłonowy). Kuce – wysokość przeszkód maksymalnie 70 cm.
- b. Obowiązuje dosiad skokowy.
- c. Przejazd rozpoczyna się obowiązkowym przekroczeniem celowników początkowych, a zakończony jest obowiązkowym przejściem do kłusa, a następnie stępa i opuszczeniem parkuru w stępie.
- d. Rozprężenie do części skokowej odbywa się z własnym szkoleniowcem na max. 2 przeszkodach. Rozprężenie niepełnoletnich może prowadzić tylko licencjonowany szkoleniowiec PZJ. Rozprężenie nie podlega ocenie. Brutalne zachowanie wobec konia skutkuje natychmiastową dyskwalifikacją na każdym etapie egzaminu, dotyczy to również rozprężenia. Za porządek na rozprężalni odpowiada szkoleniowiec z aktualną licencją PZJ – wyznaczony przez organizatora. Do jego kompetencji należy także sprawdzenie czy nieletni uczestnik jest rozprężany przez osoby z licencją szkoleniowca PZJ.
- e. Przykładowe wzory parkurów dostępne są na stronie www.pzj.pl w zakładce Odznaki Jeździeckie.
- f. Drugie nieposłuszeństwo konia/kuca, upadek jeźdźca lub konia/kuca oraz brak panowania nad koniem/kucem – eliminują z egzaminu.

- g. Stosuje się kielzna zgodnie z regulaminem krajowym konkurencji skoki przez przeszkody oraz sprzęt zgodnie z regulaminem współzawodnictwa DiM.
- h. Pomoc z boku, w tym: podpowiadanie, uwagi, są niedozwolone pod karą eliminacji.
- i. Komisja egzaminacyjna ocenia przejazd na styl tak, jak w konkursie licencyjnym zgodnie z **Tabelą nr 2**.
- j. **Oceną zaliczającą jest maksymalnie 5,5 pkt karnego.**

3. Część teoretyczna:

- a. Poruszane zagadnienia i formę pytań należy dostosować do wieku zdającego. Obowiązują zagadnienia na Odznakę Brązową i Srebrną. Pytania dostępne są w zakładce Odznaki Jeździeckiej na stronie www.pzj.pl.
- b. Komisja zadaje każdemu kandydatowi od 3 do 5 pytań. Kandydat musi odpowiedzieć prawidłowo na przynajmniej 3 pytania.

I.IV. Złota Odznaka Jeździecka

1. Minimalny wiek egzaminowanego to 12 lat (wg rocznika urodzenia).
2. Komisja egzaminacyjna składa się z 2 osób: przewodniczącego – członka CKE oraz członka (CKE lub WKE).

Egzamin zawsze składa się z trzech części (nie ma możliwości poprawy pojedynczych części egzaminu):

1. Część praktyczna – ujeżdżeniowa:

- a. Program na ZOJ dostępny na stronie PZJ www.pzj.pl w zakładce Odznaki Jeździeckie.
- b. Obowiązują ogólne zasady z przepisów konkurencji ujeżdżenia.
- c. Pomoc z boku, w tym: podpowiadanie, uwagi, zarówno w części ujeżdżeniowej, jak i skokowej, są niedozwolone pod karą eliminacji.
- d. Przejazd oceniany jest według **Tabeli 1. Aby zaliczyć część ujeżdżeniową, ocena końcowa nie może być niższa niż 6,0, a pojedyncza ocena nie może być niższa niż 5,5.**
- e. Niezaliczona część ujeżdżeniowa egzaminu powoduje niedopuszczenie do zdawania części skokowej.
- f. Z egzaminu praktycznego w części ujeżdżeniowej zwalniani są zawodnicy posiadający aktualną II klasę sportową w ujeżdżeniu lub w WKKW.

2. Część praktyczna – skokowa:

Komisja ocenia przejazd zgodnie z **Tabelą nr 2.**

- a. Pokonanie parkuru składającego się z 8 przeszkód, w tym jeden szereg dwuczłonowy i linia.
- b. Wysokość każdej przeszkody wynosi 100 cm i szerokości max. 110 cm. Dla kuców wysokość przeszkód 90 cm i szerokości max 100 cm.
- c. Przykładowe wzory parkurów dostępne są na stronie www.pzj.pl w zakładce Odznaki Jeździeckie.
- d. Ocenie podlega dosiad i oddziaływanie jeźdźca, wycucie tempa i dystansu, a także sposób pokonywania przeszkód.

- e. Drugie nieposłuszeństwo konia / kuca, upadek jeźdźca lub konia / kuca – eliminują z egzaminu.
- f. Rozprężenie do części skokowej odbywa się z własnym szkoleniowcem na max. 2 przeszkodach. Rozprężenie niepełnoletnich może prowadzić tylko licencjonowany szkoleniowiec PZJ. Rozprężenie nie podlega ocenie. Brutalne zachowanie wobec konia skutkuje natychmiastową dyskwalifikacją na każdym etapie egzaminu., dotyczy to również rozprężenia. Za porządek na rozprężalni odpowiada szkoleniowiec z aktualną licencją PZJ – wyznaczony przez organizatora. Do jego kompetencji należy także sprawdzenie czy nieletni uczestnik jest rozprężany przez osoby z licencją szkoleniowca PZJ.
- g. **Ocena zaliczającą wynosi maksymalnie 3,5 pkt karnego.**
- h. W części skokowej obowiązują przepisy konkurencji skoków przez przeszkody.
- i. Pomoc z boku, w tym: podpowiadanie, uwagi, są niedozwolone pod karą eliminacji.
- j. Zaliczenie części skokowej jest warunkiem dopuszczenia do części teoretycznej egzaminu.
- k. Z egzaminu praktycznego w części skokowej zwalniani są zawodnicy posiadający aktualną klasę III sportową w skokach lub w WKKW.

3. Część teoretyczna:

- a. Rozbudowane zagadnienia z Brązowej i Srebrnej Odznaki rozszerzone o teorię sportu i historię jeździectwa (wg książki „Akademia Jeździecka” - Wacław Pruchniewicz, wyd. Akademia Jeździecka).
- b. Egzamin teoretyczny obejmuje min. 3 pytania z powyższych tematów. Kandydat musi odpowiedzieć prawidłowo na min. 3 pytania.

II. Odznaki specjalistyczne

II.1. Odznaki w powożeniu

1. Przygotowanie do egzaminu może być prowadzone we wszystkich klubach i sekcjach jeździeckich, natomiast organizatorem egzaminu może być klub zarejestrowany w PZJ/WZJ i mający odpowiednie warunki do jego przeprowadzenia. Członek komisji egzaminacyjnej mający uprawnienia sędziego powożenia odpowiada za zachowanie odpowiednich standardów.
2. Minimalny wiek egzaminowanego – 10 lat, jednakże do ukończenia 18 roku życia podczas części praktycznej egzaminu na pojeździe musi obowiązkowo znajdować się osoba dorosła.
3. Egzamin praktyczny dla osób niepełnoletnich musi być przeprowadzany w obecności prawnego opiekuna. **Egzamin praktyczny dla dzieci w wieku od 10 do 12 lat musi odbywać się na zaprzęgu jednokonnym kuców.**
4. Egzamin końcowy jest przeprowadzany przez 2 członków komisji egzaminacyjnej, z których jeden musi być sędzią dyscypliny powożenia o statusie co najmniej sędziego II klasy z aktualną licencją sędziego PZJ, a drugim członkiem WKE. Konie wykorzystywane do egzaminu muszą mieć minimum 4 lata.
5. Osoby, które posiadają aktualną dowolną klasę sportową w powożeniu nie muszą zdawać egzaminu z części praktycznej.
6. Pozostałe zasady są identyczne jak przy zdobywaniu Odznak Jeździeckich.

1. Odznaka Brązowa w Powożeniu

- 1.1. Egzamin może być przeprowadzany w czasie zawodów w powożeniu.
- 1.2. W tym przypadku część praktyczna jest zaliczana w ramach konkursu klasy otwartej A rozgrywanego na danych zawodach. Zasady oceny są identyczne jak podczas specjalnie organizowanego egzaminu.

Egzamin na brązową odznakę w powożeniu składa się z dwóch części:

1.3. część praktyczna:

- a. prawidłowe podejście do konia;
- b. prawidłowe odczytanie i interpretacja reakcji konia;

- c. prowadzenie w ręku i wiązanie;
- d. ocena prawidłowości dopasowania uprzęży;
- e. prawidłowe odmierzenie lejc, wsiadanie i zsiadanie z pojazdu;
- f. jazda i opanowanie zaprzęgu jednokonnego (lub parokonnego) (konie nie muszą być przygotowane samodzielnie przez egzaminowanego) w stępie i kłusie po liniach prostych i w zakrętach na placu zgodnie z zatwierdzonym schematem (dostępny na stronie www.pzj.pl w zakładce System Szkolenia / Odznaki Jeździeckie), z prawidłowym prowadzeniem lejców i bata.

1.4. część teoretyczna:

- a. zachowanie konia;
- b. prawidłowe zachowanie się przy koniu i podstawy pielęgnacji;
- c. podstawy żywienia i technika żywienia;
- d. podstawy zdrowia konia;
- e. podstawy eksterieru, maści i odmiany;
- f. podstawy teorii powożenia;
- g. nakładanie i zdejmowanie uprzęży;
- h. zaprzęganie i wyprzęganie zaprzęgów jedno i parokonnych;
- i. sprzęt do powożenia i strój powożącego i luzaka;
- j. zasady lonżowania konia;
- k. zasady zachowania na ujeżdżalni.

2. Odznaka Srebrna w Powożeniu

2.1. część praktyczna:

- a. nakładanie, dopasowanie i zdejmowanie uprzęży;
- b. zaprzęganie i wyprzęganie zaprzęgów jedno i parokonnych;
- c. praca z koniem na lonży;
- d. wykonanie czworoboku klasy L do 80 pkt karnych;

e. pokonanie parkuru zręcznościowego dla klasy L do 25 pkt karnych.

2.2. część teoretyczna

a. rozszerzone wiadomości z pielęgnacji, żywienia i zdrowia koni;

b. rozszerzone wiadomości z teorii powożenia;

c. chody koni;

d. opis stosowanych pomocy podczas wykonywania poszczególnych figur na ujeżdżalni;

e. podstawy teorii pokonywania przeszkód na parkurze i w krosie;

f. zasady jazdy w terenie;

g. pierwsza pomoc.

3. Odznaka Złota w Powożeniu

3.1. część praktyczna:

a. wykonanie czworoboku klasy N do 70 pkt. karnych.

b. Nie zaliczenie próby ujeżdżenia powoduje nie dopuszczenie do dalszej części egzaminu praktycznego;

c. pokonanie parkuru zręcznościowego dla klasy N do 20 pkt. karnych;

d. prawidłowe pokonanie 4 przeszkód maratonowych. Wywrócenie pojazdu w jakiegokolwiek przeszkodzie spowoduje nie zaliczenie tej próby;

e. praca z koniem na podwójnej lonży.

3.2. część teoretyczna:

a. zagadnienia obowiązujące na brązową i srebrną odznakę;

b. zasady powożenia zaprzęgiem czterokonnym;

c. znajomość rozdziałów 1-5, 8, 11-13 oraz 15-16 podręcznika „Akademia jeździecka”

II.II. Odznaki wołyżerskie

1. Cel:

- 1.1. Posiadanie odznaki wołyżerskiej jest oficjalnym potwierdzeniem określonych umiejętności praktycznych i teoretycznych w dyscyplinie wołyżerki;
- 1.2. Posiadanie odznaki jest oficjalnie uznawane i powinno motywować do poszerzania swojej wiedzy o koniu i sportach konnych, także w zakresie pielęgnacji i obchodzenia się z koniem oraz do dalszego rozwoju swoich praktycznych umiejętności wołyżerskich;

2. Rodzaje odznak:

- 2.1. Brązowa odznaka wołyżerska;
- 2.2. Srebrna odznaka wołyżerska;
- 2.3. Złota odznaka wołyżerska.

3. Założenia ogólne dotyczące zdobywania odznak.

- 3.1. Przygotowanie do egzaminów może być prowadzone we wszystkich klubach i sekcjach jeździeckich, natomiast egzaminy na odznaki jeździeckie w ośrodkach mający odpowiednie warunki do przeprowadzenia egzaminu.
- 3.2. Organizatorem egzaminu może być klub zarejestrowany w PZJ/WZJ i mający odpowiednie warunki do jego przeprowadzenia.
- 3.3. Organizator egzaminu zgłasza do PZJ chęć organizacji egzaminu na Odznakę Wołyżerską podając termin i miejsce egzaminu, zaakceptowane przez właściwy WZJ (powinny być ustalone z odpowiednim wyprzedzeniem) – zaleca się publikowanie terminów egzaminów na odznaki jeździeckie w kalendarzach zawodów WZJ, zgodnie z rozdziałem
- 3.4. KKS ustala z przewodniczącym WKE nazwiska egzaminatorów z listy zatwierdzonej przez CKE. Każdy egzamin musi być przeprowadzany przez sędziego wołyżerki min. III klasy (z aktualną licencją) bądź osobę z uprawnieniami Instruktora Sportu Wołyżerki/uprawnieniami sportowymi co najmniej II stopnia* (warunkiem jest ukończony 18 r.ż., posiadanie aktualnej licencji PZJ i odbyte szkolenie na egzaminatora organizowanym przez PZJ) oraz przedstawiciela WKE.

4. Odznaki – zasady przystępowania do egzaminów:

4.1. Brązowa odznaka wołyżerska

- 4.1.1. Zgłoszenia do egzaminu na odznakę wołyżerską dokonuje u organizatora sam zainteresowany poprzez system bazodanowy ARTEMOR.
- 4.1.2. Do egzaminu na brązową odznakę wołyżerską może przystąpić każdy uprawiający wołyżerkę w klubie, nie musi on być zarejestrowany jako zawodnik w PZJ/WZJ; wszyscy przystępujący do egzaminu muszą dostarczyć zaświadczenie od uprawnionego lekarza o zdolności do uprawiania sportu konnego (wołyżerki), osoby nieletnie także pisemne zezwolenie rodziców (potwierdzone przez Klub) na branie udziału w egzaminie;

4.2. Srebrna odznaka wołyżerska

- 4.2.1. Zgłoszenia do egzaminu na odznakę wołyżerską dokonuje u organizatora sam zainteresowany poprzez system ARTEMOR.
- 4.2.2. Aby móc dokonać zgłoszenia do egzaminu na srebrną odznakę wołyżerską, kandydat ubiegający się musi być w posiadaniu brązowej odznaki wołyżerskiej;

4.3. Złota odznaka wołyżerska

- 4.3.1. Zgłoszenia do egzaminu na odznakę wołyżerską dokonuje u organizatora sam zainteresowany, poprzez system ARTEMOR.
- 4.3.2. Aby móc dokonać zgłoszenia do egzaminu na złotą odznakę wołyżerską, kandydat ubiegający się musi być w posiadaniu srebrnej odznaki wołyżerskiej;

5. Egzamin – zgłoszenia, zasady organizacji:

- 5.1. Egzamin odbywa się zgodnie z niniejszym Regulaminem Odznak oraz aktualnym krajowym Regulaminem Wołyżerki (dotyczy to również koni); dodatkowo konie powinny zostać dopuszczone do egzaminu przez lekarza weterynarii;

5.2. Egzamin składa się z dwóch części – praktycznej i teoretycznej. Obie części powinny być zaliczane w tym samym dniu, lub w ciągu dwóch kolejnych dni. C

5.3. Brązowa odznaka wołyżerska:

Na egzaminie na tę odznakę kandydat musi:

- a) zaprezentować na koniu, w stępie, na kole w lewo następujący program: - wskok do siadu (z pomocą) - siad podstawowy - flaga (tylko uniesiona noga) - podpór przodem - klęk - $\frac{1}{2}$ młynka do siadu tyłem - podpór tyłem (obie stopy na grzbiecie konia) z uniesioną pionowo lewą nogą + zeskok odwrotny do wewnątrz Minimalna średnia ocena za ćwiczenia musi wynosić 5,0 punktów. Oceniana jest prawidłowa technika wykonania poszczególnych ćwiczeń.
- b) wykazać się m.in. praktycznymi umiejętnościami w zakresie czyszczenia konia oraz jego prawidłowego wiązania itp.; Minimalna ocena za te umiejętności musi wynosić minimum 5,0 punktów.
- c) odpowiedzieć na pytania teoretyczne (z części jeździeckiej i wołyżerskiej); Minimalna średnia ocena musi wynosić minimum 5,0 punktów.

5.4. Srebrna odznaka wołyżerska

Na egzaminie na tę odznakę kandydat musi:

- a) zaprezentować na koniu, w galopie, na kole w lewo następujący program: - wskok do siadu (bez pomocy) - siad podstawowy - flaga - stanie - $\frac{1}{2}$ młynka do siadu tyłem - z siadu tyłem wyrzut nóg + zeskok odwrotny do wewnątrz Minimalna średnia ocena za ćwiczenia musi wynosić 5,0 punktów. Oceniana jest prawidłowa technika wykonania poszczególnych ćwiczeń.
- b) wykazać się m.in. praktycznymi umiejętnościami prawidłowego założenia i dopasowania pasa wołyżerskiego i ogłowia; Minimalna ocena za umiejętności musi wynosić minimum 5,0 punktów.
- c) odpowiedzieć na pytania teoretyczne (z części jeździeckiej i wołyżerskiej); Minimalna średnia ocena musi wynosić minimum 5,0 punktów.

5.5. Złota odznaka wołyżerska

Na egzaminie na tę odznakę kandydat musi:

- a) zaprezentować na koniu, w galopie, na kole w lewo następujący program: - wskok do siadu (bez pomocy) - siad podstawowy - flaga - młynek - nożyce 1. część - nożyce 2. część - stanie - flanka + zeskok do wewnątrz Minimalna średnia ocena za ćwiczenia musi wynosić 5,0 punktów. Oceniana jest prawidłowa technika wykonania poszczególnych ćwiczeń.
- b) praktyczne umiejętności m.in. samodzielnego założenia i dopasowania pasa wołyżerskiego i ogłowia, prowadzenie konia w rękę; Minimalna ocena za umiejętności musi wynosić minimum 5,0 punktów.
- c) odpowiedzieć na pytania teoretyczne (z części jeździeckiej i wołyżerskiej); Minimalna średnia ocena musi wynosić minimum 5,0 punktów

6. Egzamin – wyniki

- 6.1. Wynik egzaminu brzmi „zaliczony” lub „niezaliczony”. Jeżeli ocena za jedno z ćwiczeń obowiązkowych wynosi odpowiednio dla rodzajów odznak poniżej 5,0 punktów, to dopuszcza się możliwość ponownego powtórzenia tego ćwiczenia pod koniec egzaminu, pod warunkiem, że wszystkie pozostałe ćwiczenia uzyskały co najmniej minimalne noty pożądane przy egzaminie na daną odznakę.
- 6.2. W trakcie egzaminu praktycznego Przewodniczący komisji wpisuje do arkusza oceny wołyżera wszystkie uwagi i oceny dotyczące jego pokazu. Arkusz ten otrzymuje zainteresowany po zakończeniu egzaminu.
- 6.3. Oryginał protokołu egzaminacyjnego podpisany przez członków komisji egzaminacyjnej przekazany zostaje organizatorowi.
- 6.4. Po zakończeniu egzaminu organizator zobowiązany jest do wydania uczestnikom, którzy ukończyli egzamin z wynikiem pozytywnym, imiennych certyfikatów oraz przypinek potwierdzających uzyskanie odznaki.

- 6.5. Organizator uzupełnia certyfikat poprzez wpisanie w przeznaczone do tego miejsca: imienia, nazwiska, daty urodzenia uczestnika oraz daty przyznania odznaki tożsamej z datą zdania egzaminu.
- 6.6. Po zakończeniu egzaminu organizator przesyła niezwłocznie do PZJ: drogą elektroniczną - wypełniony dokument protokołu zbiorczego.
7. Przebieg egzaminu może być kontrolowany przez przedstawiciela WZJ lub PZJ.
8. Koszty związane z przeprowadzeniem egzaminu – przejazdy, wyżywienie, noclegi i wy-nagrodzenie egzaminatorów (wg zasad ryczałtów sędziowskich) oraz inne opłaty organizacyjne mogą być pokryte ze środków własnych organizatora lub z opłat pobranych od uczestników egzaminu. Dodatkowa opłata pobierana od zdających na pokrycie kosztów egzaminu nie powinna przekraczać wysokości kwoty wnoszonej przez nich na rzecz PZJ.
9. Wyniki egzaminów organizowanych z naruszeniem powyższych zasad nie będą uznawane.

II.III. Odznaki w Sportowych Rajdach Konnych

1. Przygotowanie do egzaminu może być prowadzone we wszystkich klubach i sekcjach jeździeckich, natomiast organizatorem egzaminu może być klub zarejestrowany w PZJ/WZJ i mający odpowiednie warunki do przeprowadzenia egzaminu.
2. Za zachowanie odpowiednich standardów odpowiada Przewodniczący komisji egzaminacyjnej.
3. Przystępującego do egzaminu obowiązuje strój jeździecki.

4. Brązowa Specjalistyczna Odznaka Jeździecka w SRK:

- 4.1. Minimalny wiek egzaminowanego – od 10 roku życia na kucach /od 12 roku życia na koniach.
- 4.2. Konie przystępujące do egzaminu muszą mieć minimum 4 lata.
- 4.3. Egzamin jest przeprowadzany przez 2 członków komisji egzaminacyjnej, z których jeden musi być sędzią dyscypliny Sportowe Rajdy Konne o statusie co najmniej sędziego z uprawnieniami 2 stopnia oraz aktualną licencją PZJ, a drugi zawodnikiem dyscypliny z minimum pierwszą klasą sportową zdobytą w karierze seniorskiej.
- 4.4. Z egzaminu praktycznego zwolnieni są zawodnicy, którzy ukończyli konkurs klasy L podczas zawodów w Sportowych Rajdach Konnych z propozycjami zatwierdzonymi przez WZJ/PZJ.
- 4.5. Jeżeli egzamin odbywa się równoległe z zawodami, osoby zdające egzamin na odznakę, ale nie posiadające jeszcze uprawnień sportowych PZJ/WZJ, startują na tym dystansie poza konkursem.
- 4.6. Egzamin składa się z dwóch części:

A. Część praktyczna.

- a. przygotowanie konia do jazdy,
- b. prawidłowe podejście do konia,
- c. prawidłowe odczytanie i interpretacja reakcji konia,
- d. podstawowe zabiegi pielęgnacyjne,
- e. prowadzenie w rękę i wiązanie,

f. siodłanie.

g. **jazda konna na ujeżdżalni/placu:**

- ruszanie ze stój, zatrzymanie i cofanie,
- jazda stępem, poprawne przejście do kłusa i galopu.,
- utrzymanie równowagi oraz zachowanie płynności tych chodów,
- zademonstrowanie prawidłowego pósiadu (lub dosiadu odciążającego) w kłusie i galopie,
- ocena dosiadu jeźdźca z zachowaniem odpowiedniego równowagi - ocena kontroli nad koniem w czasie jazdy,
- komisja ocenia poprawność dosiadu jeźdźca oraz kontrolę sprawowaną nad koniem podczas jazdy.

h. **bramka weterynaryjna:**

- czynności przed wejściem na bramkę weterynaryjną, samodzielny pomiar tętna oraz na tej podstawie podjęcie decyzji o przedstawieniu konia do badania,
- przedstawienie konia do badania, zaprezentowanie konia w ruchu (w kłusie) na bramce.

B. Część teoretyczna

Obejmuje pytania sprawdzające wiedzę egzaminowanego z następującej tematyki:

- a. zachowanie konia,
- b. prawidłowe zachowanie się przy koniu i podstawy pielęgnacji,
- c. podstawy żywienia i technika żywienia,
- d. podstawy zdrowia konia,
- e. podstawy eksterieru, maści i odmiany,
- f. podstawy teorii jazdy konnej,
- g. dosiad i jego rodzaje,
- h. rodzaje pomocy,
- i. zasady zachowania na ujeżdżalni i podczas jazdy w terenie,

- j. podstawy dyscypliny Sportowe Rajdy Konne.

5. Srebrna Specjalistyczna Odznaka Jeździecka w SRK

- 5.1. Do egzaminu mogą przystąpić posiadacze Brązowej Odznaki Jeździeckiej lub Brązowej Specjalistycznej Odznaki Jeździeckiej w Dyscyplinie Sportowe Rajdy Konne.
- 5.2. Minimalny wiek egzaminowanego – ukończone 13 lat.
- 5.3. Egzamin jest przeprowadzany przez 2 członków komisji egzaminacyjnej, z których jeden musi być sędzią dyscypliny Sportowe Rajdy Konne o statusie sędziego z uprawnieniami 2 stopnia oraz aktualną licencją PZJ, a drugi zawodnikiem dyscypliny z minimum pierwszą klasą sportową zdobytą w karierze seniorskiej.
- 5.4. Egzamin składa się z dwóch części:

A. Część praktyczna

Część praktyczną stanowi ukończenie konkursu zgodnego z zasadami klasy P. Jeżeli egzamin odbywa się równoległe z zawodami, część praktyczna dla zawodników i koni posiadających uprawnienia sportowe może odbywać się w ramach konkursu klasy P rozgrywanego na danych zawodach. Osoby zdające egzamin na odznakę, ale nie posiadające uprawnień sportowych PZJ/WZJ, startują na tym dystansie poza konkursem.

B. Część teoretyczna

Obejmuje pytania sprawdzające wiedzę egzaminowanego z następującej tematyki:

- a. analiza wszystkich informacji zawartych w karcie weterynaryjnej,
- b. pielęgnacja, żywienie i zdrowie konia rajdowego,
- c. zasady jazdy w terenie,
- d. podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy,
- e. przepisy i regulaminy dyscypliny Sportowe Rajdy Konne,
- f. fizjologiczne podstawy treningu konia rajdowego.

6. Złota Specjalistyczna Odznaka Jeździecka w SRK

- 6.1. Do egzaminu mogą przystąpić posiadacze Srebrnej Odznaki Jeździeckiej lub Srebrnej Specjalistycznej Odznaki Jeździeckiej w Dyscyplinie Sportowe Rajdy Konne.
- 6.2. Minimalny wiek egzaminowanego – ukończone 14 lat.
- 6.3. Egzamin jest przeprowadzany przez 2 członków komisji egzaminacyjnej, z których jeden musi być sędzią dyscypliny Sportowe Rajdy Konne o statusie co najmniej sędziego z uprawnieniami 2 stopnia oraz aktualną licencją PZJ, a drugi zawodnikiem dyscypliny z minimum pierwszą klasą sportową zdobytą w karierze seniorskiej.
- 6.4. Egzamin składa się z dwóch części :

A. Część praktyczna

Część praktyczną stanowi ukończenie konkursu zgodnego z zasadami klasy N. Jeżeli egzamin odbywa się równoległe z zawodami, część praktyczna dla zawodników i koni posiadających licencję może odbywać się w ramach konkursu klasy N rozgrywanego na danych zawodach, natomiast osoby zdające egzamin na odznakę, ale nie posiadające uprawnień sportowych PZJ/WZJ, startują na tym dystansie poza konkursem.

B. część teoretyczna

Obejmuje pytania sprawdzające wiedzę egzaminowanego z następującej tematyki:

- a. rozszerzone wiadomości z zakresu pielęgnacji, żywienia i zdrowia konia rajdowego,
- b. rozszerzone wiadomości z zakresu fizjologicznych podstaw treningu koni,
- c. rozszerzone wiadomości z zakresu znajomości przepisów i regulaminów dyscypliny Sportowe Rajdy Konne.

Wytyczne do egzaminowania (w trakcie egzaminów na odznaki jeździeckie oraz na kursach instruktorskich)

I. Kodeks egzaminatora

1. Egzaminator powinien postępować:
  - a. stawiając bezpieczeństwo oraz zdrowie i życie uczestników na pierwszym miejscu,
  - b. zgodnie z wszelkimi przepisami prawa powszechnie obowiązującego i regulacjami wewnętrznymi PZJ,
  - c. w sposób umacniający zaufanie zdających i kolegów egzaminatorów,
  - d. w sprawach zawodowych, urzędowych i prywatnych w taki sposób, aby nie powstało odczucie, że istnieje możliwość wpływu na wykonywaną przez egzaminatora pracę i podejmowane decyzje.
2. Egzaminator powinien uznawać zasadę, że głównym zadaniem egzaminatora jest odpowiedzialność za podejmowane decyzje, służące rozwojowi jeździectwa oraz prawidłowe wykonywanie zadań w zakresie egzaminowania.
3. Egzaminator na bieżąco informuje przewodniczącego WKE o sprawach istotnych dla egzaminatorów.
4. Egzaminator dzieli się informacjami z właściwymi organami sprawującymi nadzór nad przebiegiem egzaminów.
5. Egzaminator przeciwstawia się wszelkim naruszeniom Kodeksu Postępowania z Koniem oraz ogólnych zasad etyki.
6. Egzaminator powinien mieć swobodę wykonania działań – w oparciu o obowiązujące przepisy i regulaminy – bez możliwości wpływu na działania i czynności Egzaminatora przez osoby trzecie (rodziców, instruktorów, trenerów, właścicieli ośrodków jeździeckich).
7. Egzaminator obowiązkowo i nieustannie powinien podnosić swoje kwalifikacje oraz rozwijać kompetencje w zakresie przeprowadzania egzaminów na odznaki jeździeckie.
8. Egzaminator nie powinien:
  - a. pośrednio ani bezpośrednio przyjmować korzyści majątkowych w postaci pieniędzy, usług, pożyczek, rozrywek, gościnności, obietnic, ani w żadnej innej formie. Zakaz przyjmowania dobrowolnych podarunków powinien być ograniczony do okoliczności związanych z próbami wywierania niepożądanego wpływu na egzaminatora;
  - b. wykorzystywać poufnych informacji i znajomości spraw dla interesów osobistych;
  - c. ujawniać postronnym osobom informacji poufnych zdobytych z racji wykonywania pracy na swym stanowisku.
9. Egzaminator powinien być aktywny, wspierać i wdrażać dobre praktyki w czasie egzaminowania.
10. Egzaminator zobowiązany jest zwracać się kulturalnie do wszystkich uczestników egzaminu.
11. Egzaminator ma obowiązek przekazywać wyniki egzaminu w formie pisemnej na druku egzaminacyjnym, w sposób zapewniający zachowanie poufności w wymaganym zakresie.
12. Egzaminator nie może przedstawiać wyników publicznie. W przypadku niezaliczenia części egzaminu, ma obowiązek omówić, w dogodnym momencie, przebieg egzaminu ze zdającym oraz poinformować go, co musi uzupełnić przed ponownym podejściem do egzaminu.

II. Postanowienia ogólne

1. Egzamin na stopień Instruktora Jazdy Konnej

Egzamin na stopień IJK składa się z trzech części: egzaminu teoretycznego, egzaminu z jazdy własnej, egzaminu z prowadzenia jazd.

Niezdany egzamin może być zdawany powtórnie w następnym dogodnym terminie, maksymalnie do 12 miesięcy od daty niezdanego egzaminu

1. Egzamin teoretyczny

- a. Obowiązuje znajomość rozbudowanych zagadnień ze Złotej Odznaki Jeździeckiej oraz z zagadnień z programu kursu.
- b. Egzamin obejmuje min. 5 pytań z powyższych tematów.
- c. Egzamin jest zaliczony przy udzieleniu prawidłowych odpowiedzi wyczerpujących min 60% zagadnień, ale o ostatecznym zaliczeniu decyduje komisja egzaminacyjna.

2. Egzamin z jazdy własnej

- a. Zaliczenie egzaminu na ZOJ/posiadanie ZOJ jest równoznaczne z zaliczeniem egzaminu na stopień IJK w części jazda własna.
- b. W przypadku zaliczenia części ujeżdżeniowej powyżej 5,5 pkt a poniżej 6,0 pkt egzamin na IJK uznany jest za zaliczony, natomiast na ZOJ nie.
- c. Egzamin na ZOJ podczas egzaminu na stopień IJK musi być oceniany przez komisję egzaminacyjną, w której w skład nie wchodzi osoby prowadzące zajęcia na kursie.
- d. Wynik poniżej 5,5 pkt w części ujeżdżeniowej oznacza niezaliczenie tej części egzaminu i nie dopuszcza do części skokowej.
- e. Po części ujeżdżeniowej egzaminowany przed komisją omawia użycie pomocy jeździeckich we wskazanych elementach programu ZOJ; ta część egzaminu dotyczy również egzaminowanych zwolnionych z części ujeżdżeniowej.
- f. Egzaminowany na swój wniosek może część skokową zdawać na parkurze wysokości 90 cm (dla kuców 85 cm) jako egzamin wyłącznie na stopień IJK, a nie na ZOJ.

- g. W przypadku zdania egzaminu z wynikiem powyżej 5,5 pkt, ale poniżej 6,0 pkt w części ujeżdżeniowej, egzaminowany część skokową zdawać będzie na parkurze wysokości 90 cm, a dla kuców 85 cm.
- h. W części skokowej liczona jest suma punktów karnych. Oceną zaliczającą jest maksymalnie 4,5 pkt karnego.

3. Egzamin z prowadzenia jazdy

Egzamin polega na przeprowadzeniu praktycznego szkolenia w zakresie określonym przez komisję egzaminacyjną. Ocenie podlegają w szczególności:

- a. Wydawanie komend do grupy jeźdźców.
- b. Wydawanie poleceń do pojedynczego jeźdźca.
- c. Korygowanie dosiada, rysunku jazdy, działania pomocy.
- d. Realizowanie celu i planu treningu.
- e. Zachowanie bezpieczeństwa uczestników.
- f. Odpowiednia intonacja głosu.
- g. Zachowanie kultury komunikacji.

4. Egzamin uznany zostaje za zdany pod warunkiem zaliczenia każdej z jego części.

5. Dopuszczone są następujące możliwości poprawy niezdanej części:

a) niezaliczenie ujeżdżenia:

- zdanie ZOJ w innym terminie
- przystąpienie do egzaminu poprawkowego na innym kursie w terminie wyznaczonym przez KKS
- zdobycie II klasy sportowej w ujeżdżeniu

b) niezaliczenie skoków:

- zdanie ZOJ w innym terminie
- przystąpienie do egzaminu poprawkowego na innym kursie
- w terminie wyznaczonym przez KKS

- zdobycie uprawnień III stopnia (III licencji) w konkurencji skoków przez przeszkody.

c) niezaliczenie teorii:

- przystąpienie do egzaminu poprawkowego na innym kursie w terminie wyznaczonym przez KKS

d) niezaliczenie prowadzenia jazdy:

- przystąpienie do egzaminu poprawkowego na innym kursie w terminie wyznaczonym przez KKS

Dodatki:

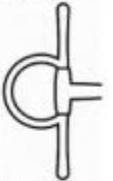

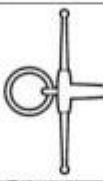
Dodatek nr 1 – kieżna dopuszczalne w konkurencji ujeżdżenia (wg Regulaminu ujeżdżenia 2022)

Dodatek nr 2 – ogłowia dopuszczalne w konkurencji ujeżdżenia (wg Regulaminu ujeżdżenia 2022)

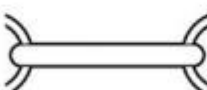

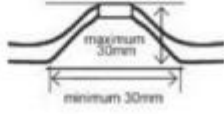
Dodatek nr 3 – kieżna dopuszczalne i niedopuszczalne w konkurencji skoki przez przeszkody (wg Regulaminu 2022)

Wędzidła

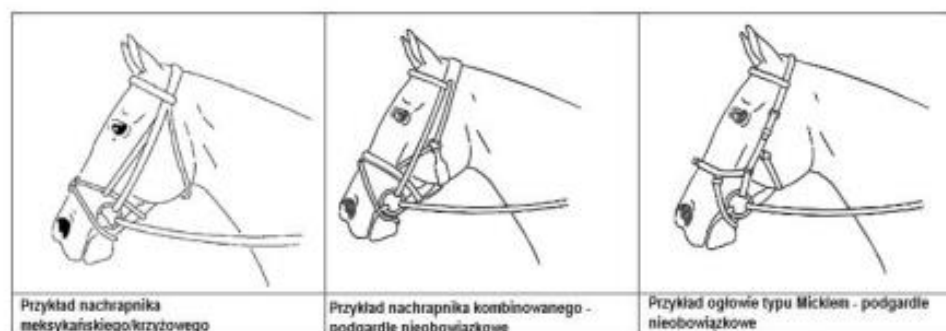
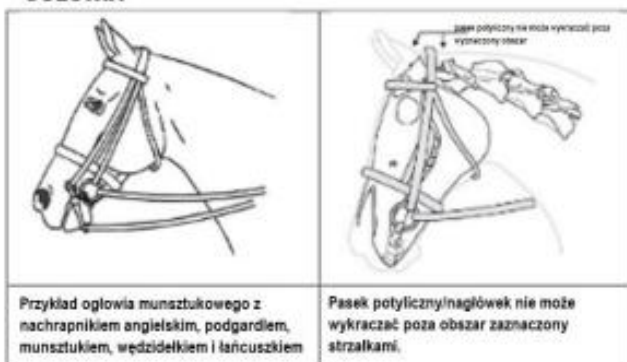
kółka wędzidłowe

		
Ruchome kółko	Wędzidło oliwkowe	Wędzidło z kółkiem w kształcie D
		
Wąs górny	Wędzidło z wąsami	Wędzidło podwieszane
		
Czanka typu Fulmer		

Rodzaje ścięgierza

		
Pojedynczo łamane	Podwójnie łamane	Podwójnie łamane
		
Nietamane	Obrotowe łączenie	Kuliste łączenie
		
Podwójnie łamane w kształcie kuli	Łączenie z pierścieniem obrotowym	Sposób mierzenia wygięcia ścięgierza

OGŁOWIA

Dodatek 3 kielzna dopuszczalne i niedopuszczalne w konkurencji skoki przez przeszkody

KIELZNA

Wszystkie części rzędu karkowego muszą być zgodne z Przepisami B (art. 257) oraz Regulaminem DIM (art. 6 i 7).

Z wyjątkiem konkursów dla kuczy nie ma ograniczeń dotyczących kielzn. Jedynkie Komisja Sędziowska ma prawo, w oparciu o opinię lekarza wet. zawodów, zabronić używania kielzni, które może spowodować zranienie konia.

W konkursach dla kuczy minimalna średnica wędzida powinna wynosić 10 mm.

Zabronione jest używanie wędzideł wykonanych z drutu, pojedynczego, czy podwójnego, lub z użyciem łączuszka.

Wędzidło zwykłe		
Wędzidło typu „Gag”		 Szczegóły dla każdej kategorii dot. dozwolonej liczby wodzy w połączeniu z tego typu kielzmem, zawiera, tabela 1 na str. 13.
Wędzidło typu „Curb gag”		 Szczegóły dla każdej kategorii dot. dozwolonej liczby wodzy w połączeniu z tego typu kielzmem, zawiera, tabela 1 na str. 13.

Hackamore	 	 KUCY: Maksymalna długość czarek 17 cm! Poniżej należy dokonywać w linii prostej od środka górnego paskowania do środka dolnego paskowania. W przypadku modeli z łączuszkiem lub paskiem, poniżej należy wykonać od środka dolnego paskowania do punktu połączenia, w którym trzon łączy się z częścią nosową. Uwaga: Zadne hackamore nie może być używane w połączeniu z wędzidłem. KUCY, DUŻE KONIE pod zawieszkami kategorii MEDIUM: Część nosowa hackamore musi być płaska i wykonana z lekkiego, nietoksycznego materiału. Dozwolona jest perforacja lub wytyłocza z ostrą wstęgą na części nosowej. Zadne metalowe elementy nie mogą być umieszczone w części nosowej, podłoża czy w wytyłocza z ostrą wstęgą.
Tandem – kielzno kombinowana		 Konkurny dla kuczy Tylko kategorie
Hackamore z metalowymi elementami umieszczonymi w części nosowej		 Konkurny dla kuczy Tylko kategorie

Pełnam		 KUCY: Maksymalna długość czarek – 15 cm. Szczegóły dla każdej kategorii dot. dozwolonej liczby wodzy w połączeniu z tego typu kielzmem, zawiera, tabela 1 na str. 13.
Pesaca		 KUCY: Maksymalna długość czarek – 16 cm. Dopuszczalne są wyłącznie gładkie, proste metaliczne kielzma, z maksymalnie 4 paskowaniem, wliczając górny paskiercień, służący do mocowania paska półczukowego. Szczegóły dla każdej kategorii dot. dozwolonej liczby wodzy w połączeniu z tego typu kielzmem, zawiera, tabela 1 na str. 13.
Pesaca		 Konkurny dla kuczy Model niedozwolonego wędzida Pesaca. Dopuszczalne są wyłącznie gładkie, proste metaliczne kielzma.
Kielzno typu „Kimblewick”		

Tabela 1 – Liczba dozwolonych wodzy dla różnego rodzaju kielzma

Widok wodzy	wędzidło dwuwodzowe typu „curb gag”		wędzidło dwuwodzowe typu „gag”		Pełnam		wędzidło Pesaca	
	konkurny dla kuczy	nie	konkurny dla kuczy	nie	konkurny dla kuczy	nie	konkurny dla kuczy	nie
1	tylko do wytyłocza kielza	nie	TAK, dowolnie kielza	nie	tylko do wytyłocza kielza	nie	nie	TAK, dowolnie kielza
2	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
tycznik	dopuszczalne	nie	dopuszczalne	nie	dopuszczalne	nie	dopuszczalne	nie

Pasek łączący – łącznik		
Wodze drabkowe, podwójne		
Strawki		